Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0502U000178

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-05-2002

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Серебряков Валентин Валентинович
2. Serebrjakov Valentin Valentinovich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 03.00.16

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 13-05-2002

Спеціальність за освітою: 2019

Місце роботи здобувача: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: 01033, м. Київ, вул. Володимирська, 64

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.001.24

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, 60, м. Київ, Київська обл., 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: 01033, м. Київ, вул. Володимирська, 64

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 87.24.29

Тема дисертації:

1. Екологічні закономірності міграції птахів фауни України в часі та просторі
2. Ecological regularities of fauna of Ukraine bird migration in time and space

Реферат:

1. Дисертація присвячена дослідженню екологічних закономірностей міграції птахів фауни України. Проведено аналіз багаточисельної літератури, на основі чого вперше складено повний список птахів фауни України, що нараховує 414 видів, 355 з яких є кочовими або перелітними, та встановлено їх сучасний статус. Методично зроблено два підходи щодо аналізу великого фактичного матеріалу термінів прильоту понад 18 модельних видів птахів: аналіз багаторічних рядів спостережень (часовий підхід) та аналіз спостережень на території всієї України (просторовий підхід). Запропонована нова концепція ареалу мігруючих тварин. Суть її полягає в тому, що ареал мігруючих тварин становить єдиний простір (територію), куди включено гніздові та зимові території, а також міграційні шляхи, на підставі того, що птахи на всіх цих територіях завжди включаються у трофічні мережі екосистем. На цій же основі проведено аналіз ходу прильоту весною та відльоту восени деяких видів птахів на території України. Доведено, що перші мігруючі весноюособини

вказують екологічні русла перельоту свого виду (популяції). Те ж саме стосується останніх відльотних особин восени. Таким чином, мігруючі особини раніше з'являються весною і довше затримуються восени на екологічно вигідних територіях, а це є міграційні шляхи птахів. Аналіз багаторічних рядів, загальною сумою понад 13 тисяч дат, спостереження прильоту 18 видів птахів в 91 пункті Східної Європи дав можливість обґрунтувати та сформулювати правило варіювання термінів міграції птахів, яке полягає в тому, що варіація термінів прильоту та відльоту (навіть в межах одного виду) птахів змінюється залежно від широти: чим більша широта, тим менша варіація. На основі сформульованого правила вперше запропонована гіпотеза зміни балансу впливу екзогенних та ендогенних факторів на формування міграційного стану птахів та контроль їхньої міграції. Перед міграцією і на її початку в основному переважає вплив зовнішніх (екологічних) факторів, а в ході міграції починають домінувати внутрішні (біологічні) фактори. Всі теоретичні викладки щодо просторового та часового розміщення птахів під час міграції мають екологічне трактування на прикладі екосистем водно-болотних угідь та їх птахів. В роботі вперше представлені карти ареалів 61 виду птахів, що екологічно пов'язані з водно-болотними угіддями.

2. The dissertation deals with studies of ecological regularities of bird migrations in Ukraine. Due to the analysis of numerous literature data the bird list of 414 species of Ukraine was completed and their status have been defined. There are 355 nomad and migratory species on the list. Two methodological approaches had been developed in order to conduct the research of migration in space and time. 18 migratory bird species were chosen as models. As a result a new concept of animals' natural habitat areas are proposed to consider. The main point is that migratory species occupies only one area which comprises breeding and wintering areas together with the flyways. It has been proved by the first migratory individuals in the spring and last individuals in the autumn that there are definite ecological canals for the bird migration are on the territory of Ukraine. The analysis of more than 13 thousand data on the bird arrival in spring through out the Eastern Europe allowed us to formulate a rule of the migration terms variation. On the base the rule a hypothesis on changing balance of the exogenous and endogenous factors' influence on bird migration is developed. The gist is that on the beginning of the migration and before it the exogenous (outer) factors are dominant in preparing birds to their migration and during its beginning. Along the migration the balance of two groups of these factors are changing and it leads the endogenous factors to be dominating in the end of migration. The updated maps of the areas of 61 waterfowl species wintering in Ukraine are presented for the first time

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смогоржевський Леонід Олександрович

2. Smogorschevskij Leonid Aleksandrovich

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ємельянов Ігор Георгійович

2. Ємельянов Ігор Георгійович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лисенко Валерій Іванович

2. Лисенко Валерій Іванович

Кваліфікація: д.б.н., 06.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гайченко Віталій Андрійович
2. Гайченко Віталій Андрійович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Мусієнко М.М.
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Мусієнко М.М.
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.